

Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania.

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania ¹⁾	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
<i>Dotyczące ochrony siedlisk przyrodniczych</i>				
1.	3150 starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i> 1042 Zalotka większa <i>Leucorrhinia pectoralis</i>	Ograniczenie eutrofizacji jezior. Po wygaśnięciu obecnych, w nowo tworzonych operatach rybackich wprowadzić następujące zapisy: - „ <i>Nie zarybianie gatunkami obcego pochodzenia geograficznego, w tym karpem. Zarybianie powinno być skoncentrowane na wprowadzaniu ryb drapieżnych, zgodnie z zasadami biomanipulacji</i> ”. - „ <i>nieużywanie zanęt wędkarskich</i> ”. Termin realizacji – cały okres obowiązywania PZO.	Jezioro Brzeźniak Jezioro Żabice	Użytkownik właściwego miejscowo obwodu rybackiego/ organy opiniujące operaty rybackie
2.	3150 starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i>	Utrzymanie strefy ekotonowej jeziora poprzez wyłączenie z użytkowania rębego pasa drzewostanu o szerokości min. 30 m od granic działki jeziora, z wyłączeniem sytuacji klęskowych oraz przypadków zagrażających trwałości lasu i/lub bezpieczeństwu ludzi i mienia. Termin realizacji – cały okres obowiązywania PZO.	Strefa buforowa wokół Jeziora Brzeźniak i Jeziora Żabice	Zarządcy/właściciele gruntów na podstawie porozumienia ze sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000, Nadleśnictwo Łobez

3.	9130 żyzne buczyny <i>Dentario glandulosae</i> <i>Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i> 9160 grąd subatlantycki <i>Stellario-Carpinetum</i>	Sukcesywne usuwanie, podczas zabiegów hodowlanych, gatunków niewłaściwych dla siedliska przyrodniczego (świerk, modrzew). Termin realizacji – cały okres obowiązywania PZO.	Ograniczanie udziału świerka: wydz. 10-16-2-10-212 -b Ograniczanie udziału modrzewia: wydz. 10-16-2-10-213 -a wydz. 10-16-2-10-213 -b wydz. 10-16-2-10-234 -i	Nadleśnictwo Łobez
4.	9110 kwaśne buczyny <i>Luzulo-Fagetum</i>	Sposób zagospodarowania kwaśnej buczyny uwzględniający: 1) utrzymanie lub odtworzenie roli buka, jako gatunku budującego drzewostan (>50%) we wszystkich jego warstwach, z uwzględnieniem zmienności mikrosiedliska i dopuszczeniem domieszki innych gatunków występujących naturalnie w kwaśnych buczynach niżowych: dębu bezszypułkowego oraz sosny zwyczajnej; 2) uzyskanie bardziej złożonej struktury drzewostanu, poprzez pozostawianie w cięciach rębnych fragmentu co najmniej 10% powierzchni starodrzewu, jako biogrupy, z wyłączeniem przypadków zagrażających bezpieczeństwu ludzi i mienia; 3) pozostawianie drzew biocenotycznych ²⁾ z wyjątkiem sytuacji klęskowych oraz przypadków zagrażających trwałości lasu i / lub bezpieczeństwu ludzi i mienia; 4) preferowanie w składzie podszytu przedstawicieli obecnych w nich gatunków	Wszystkie płaty siedliska w obszarze	Nadleśnictwo Łobez

		<p>rodzimych drzew i krzewów (przede wszystkim takich taksonów jak: leszczyna, głogi, bez czarny, grab, wiąz, berberys, jabłoń dzika i grusza dzika, czeremcha pospolita, czereśnia pospolita, szakłak, kruszyna, wierzba); działanie nie wymusza ochrony wszystkich okazów ww. gatunków (np. w przypadku masowego pojawu utrudniającego odnowienie gatunków docelowych).</p> <p>Termin realizacji – cały okres obowiązywania PZO.</p>		
5.	<p>9130 żyzne buczyny <i>Dentario glandulosae</i> <i>Fagenion</i>, <i>Galio odorati-Fagenion</i></p>	<p>Przyjęcie sposobu gospodarowania na siedlisku przyrodniczym uwzględniającym:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) utrzymywanie lub odtwarzanie roli buka , jako gatunku budującego drzewostan (>75%) z uwzględnieniem aktualnego stanu sanitarnego, mozaiki glebowej oraz dopuszczeniem domieszki innych gatunków występujących naturalnie w żyznych buczynach: grabu, klonu pospolitego, dębu szypułkowego, dębu bezszypułkowego, lipy drobnolistnej; 2) uzyskanie bardziej złożonej struktury drzewostanu, poprzez pozostawianie w cięciach rębnych fragmentu co najmniej 10% powierzchni starodrzewia, jako biogrupy, z wyłączeniem sytuacji klęskowych oraz przypadków zagrażających trwałości lasu i / lub bezpieczeństwu ludzi i mienia; 	Wszystkie płaty siedliska w obszarze	Nadleśnictwo Łobez

		<p>3) pozostawianie drzew biocenotycznych ²⁾ z wyjątkiem sytuacji kłęskowych oraz przypadków zagrażających trwałości lasu i / lub bezpieczeństwu ludzi i mienia;</p> <p>4) preferowanie w składzie podszytu przedstawicieli obecnych w nich gatunków rodzimych drzew i krzewów (przede wszystkim takich taksonów jak: leszczyna, głogi, bez czarny, grab, wiąz, berberys, jabłoń dzika i grusza dzika, czeremcha pospolita, czereśnia pospolita, szakłak, kruszyna, wierzba); działanie nie wymusza ochrony wszystkich okazów ww. gatunków (np. w przypadku masowego pojawu utrudniającego odnowienie gatunków docelowych).</p> <p>Termin realizacji – cały okres obowiązywania PZO.</p>		
6.	9160 grąd subatlantycki <i>Stellario-Carpinetum</i>	Przyjęcie sposobu gospodarowania na siedlisku przyrodniczym uwzględniającym: 1) utrzymywanie lub odtwarzanie roli grabu, dębu szypułkowego oraz buka, jako gatunków budujących drzewostan (>90%) z uwzględnieniem aktualnego stanu sanitarnego, mozaiki glebowej oraz dopuszczeniem domieszki innych gatunków występujących naturalnie w grądach subatlantyckich: lipy drobnolistnej, klonu pospolitego i jesionu wyniosłego;	Wszystkie płaty siedliska w obszarze	Nadleśnictwo Łobez

		<p>2) uzyskanie bardziej złożonej struktury drzewostanu, poprzez pozostawianie w cięciach rębnych fragmentu co najmniej 10% powierzchni starodrzewia, jako biogrupy, z wyłączeniem sytuacji kłęskowych oraz przypadków zagrażających trwałości lasu i / lub bezpieczeństwu ludzi i mienia.</p> <p>3) pozostawianie drzew biocenotycznych ²⁾ z wyjątkiem sytuacji kłęskowych oraz przypadków zagrażających trwałości lasu i / lub bezpieczeństwu ludzi i mienia;</p> <p>4) preferowanie w składzie podszytu przedstawicieli obecnych w nich gatunków rodzimych drzew i krzewów (przede wszystkim takich taksonów jak: leszczyna, głogi, bez czarny, grab, wiąz, berberys, jabłoń dzika i grusza dzika, czeremcha pospolita, czereśnia pospolita, szakłak, kruszyna, wierzba); działanie nie wymusza ochrony wszystkich okazów ww. gatunków (np. w przypadku masowego pojawu utrudniającego odnowienie gatunków docelowych).</p> <p>Termin realizacji – cały okres obowiązywania PZO.</p>		
7.	91E0 łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe <i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> ,	Pozostawienie ekosystemu do naturalnego rozwoju (bez zabiegów gospodarczych), z wyłączeniem przypadków zagrażających bezpieczeństwu ludzi i mienia.	Wszystkie płaty siedliska w obszarze	Nadleśnictwo Łobez

	<i>Alnenion glutinoso-incanae</i> i olsy źródłiskowe	Termin realizacji: w całym okresie obowiązywania PZO.		
8.	91E0 łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe <i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> i olsy źródłiskowe	Sukcesywne usuwanie gatunku obcego – kasztanowca. Termin realizacji – cały okres obowiązywania PZO.	Teren wydz.: -10-16-2-10-208a -10-16-2-10-233b	Nadleśnictwo Łobez
9.	9110 kwaśne buczyny <i>Luzulo-Fagetum</i> 9130 żyzne buczyny <i>Dentario glandulosae</i> <i>Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i> 9160 grąd subatlantycki <i>Stellario-Carpinetum</i>	Pozostawienie części lub całości płatów siedlisk do naturalnego rozwoju jako powierzchni referencyjnej o funkcjach naukowo-badawczych, biocenotycznych, wodo- i glebochronnych. Termin realizacji – cały okres obowiązywania PZO.	<u>Siedlisko 9110:</u> - część wydz. 10-16-2-11-233g (1,5 ha strefy źródłiskowej w północnej części) - wydz. 10-16-2-10-234h <u>Siedlisko 9130:</u> - wydz. 10-16-2-11-235l - wydz. 10-16-2-10-233l - wydz. 10-16-2-10-215b - część wydz. 10-16-2-10-227i (w obrębie zbocza) - część wydz. 10-16-2-10-226m (w obrębie zbocza) <u>Siedlisko 9160:</u> - wydz. 10-16-2-10-226b - wydz. 10-16-2-10-220l - wydz. 10-16-2-10-208j	Nadleśnictwo Łobez

			- wydz. 10-16-2-10-201m - wydz. 10-16-2-10-233b - wydz. 10-16-2-08-190i	
10.	1014 poczwarówka zwężona <i>Vertigo angustior</i>	<p>1) Obligatoryjnie: utrzymanie dotychczasowego przeznaczenia gruntów, tj. jako gruntów rolnych - trwałych użytków zielonych oraz nieużytków. Ekstensywne użytkowanie części działek stanowiących trwałe użytki zielone.</p> <p>2) Fakultatywnie: użytkowanie w ramach wybranego wariantu pakietu rolno-środowiskowo-klimatycznego (PS WPR na lata 2023 – 2027³⁾) lub jego odpowiednika, ukierunkowanego na zachowanie i ochronę trwałych użytków zielonych, przy uwzględnieniu wymogów szczegółowych obejmujących:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ręczne koszenie runi co 3-5 lat, w terminie po 15 lipca, - wysokość koszenia > 15 cm, - wyznaczanie naprzemiennie powierzchni niekoszonych (50%) w miejscach o największym pokryciu turzyc, - zebranie i usunięcie pokosu poza obręb siedliska gatunku. <p>Termin realizacji – cały okres obowiązywania PZO.</p>	dz. ewid. nr 88, 91, obr. Brzeźniak, gm. Węgorzyno	<p>1) Właściciel/zarządca gruntu</p> <p>2) Właściciel lub posiadacz gruntu na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości albo na podstawie umowy zawartej z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000</p>

11.	1014 poczwarówka zwężona <i>Vertigo angustior</i>	Zapobieganie zarastaniu działki przez roślinność wysoką – doraźne usuwanie nalotu drzew i krzewów bez naruszania struktury gleby i runi, wraz z wywozem biomasy poza teren działki. Rekomendowany termin – wrzesień-październik. Okres wdrażania: w okresie obowiązywania PZO cykliczny (co 4-6 lat) monitoring w zakresie konieczności przeprowadzenia zabiegów. W razie wymaganych działań - podjęcie w okresie do 3 lat od wyników monitoringu.	dz. ewid. nr 88, 91, obr. Brzeźniak, gm. Węgorzyno	RDOŚ w Szczecinie na podstawie porozumienia z właścicielem/zarządcą działki
12.	1032 skójka gruboskorupowa <i>Unio crassus</i>	Zachowanie trwałości i jakości siedliska gatunku poprzez utrzymanie, w całym okresie realizacji planu, naturalnego charakteru cieków, w tym naturalnych procesów kształtujących ich koryto (m.in. erozji brzegowej, osadzania namulów, rumoszu drzewnego, rozwoju roślinności wodnej), zachowania w stanie nienaruszonym odcinków o żwirowym i piaszczysto-żwirowym dnie. Termin realizacji: w całym okresie obowiązywania PZO.	rzeka Brzeźnicka Węgorza wraz z dopływami	Zarządzający wodami: właściwe jednostki Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie
13.	1037 trzepla zielona <i>Ophiogomphus cecilia</i>	Zachowanie trwałości i jakości siedliska gatunku poprzez: 1) Utrzymanie, w całym okresie realizacji planu, naturalnego charakteru cieków i ich dolin, w tym naturalnych procesów kształtujących ich koryto (m.in. erozji brzegowej, osadzania namulów, rumoszu drzewnego, rozwoju	rzeka Brzeźnicka Węgorza wraz z dopływami	Zarządzający wodami: właściwe jednostki Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie

		<p>roślinności wodnej), zachowanie odcinków o żwirowym, piaszczysto-żwirowym i piaszczystym dnie,</p> <p>2) ograniczenie usuwania roślinności wodnej i przybrzeżnej (w tym drzew i krzewów), nietamującej przepływu wody, do niezbędnego minimum.</p> <p>Termin realizacji: w całym okresie obowiązywania PZO.</p>		
14.	<p>1042</p> <p>zalotka większa</p> <p><i>Leucorhina pectoralis</i></p>	<p>Zachowanie trwałości i jakości siedliska gatunku poprzez:</p> <p>1) Utrzymanie pasa wynurzonej roślinności wodnej i przybrzeżnej oraz pływających i zanurzonych płatów roślin wodnych na zasiedlonych zbiornikach wodnych;</p> <p>2) Zaniechanie prac prowadzących do zaburzenia stosunków wodnych.</p>	<p>Jezioro Brzeźniak</p> <p>Jezioro Żabice</p>	<p>Zarządcy/właściciele gruntów na podstawie porozumienia ze sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000.</p>
Dotyczące uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony				
15.	<p>1032</p> <p>skójką gruboskorupowa</p> <p><i>Unio crassus</i></p>	<p>Zbadanie wpływu stawów hodowlanych na stan ekologiczny Brzeźnickiej Węgorzy - dwukrotny, roczny monitoring parametrów fizykochemicznych wód, w tym w szczególności stężenie azotanów (mg/l).</p> <p>Termin realizacji: w 3 i 6 roku obowiązywania PZO.</p>	<p>Brzeźnicka Węgorza poniżej stawów hodowlanych Woliczno (dz. nr 235/4 obr. Woliczno, gm. Drawsko Pomorskie)</p>	<p>Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie</p>
Dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych				

16.	<p>3150 starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i>, <i>Potamion</i></p> <p>9110 kwaśne buczyny <i>Luzulo-Fagetum</i></p> <p>9130 żyzne buczyny <i>Dentario glandulosae Fagenion</i>, <i>Galio odorati-Fagenion</i></p> <p>9160 grąd subatlantycki <i>Stellario-Carpinetum</i></p> <p>91E0 łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe <i>Salicetum albo-fragilis</i>, <i>Populetum albae</i>, <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> i olsy źródliskowe</p>	<p>Monitoring stanu ochrony siedlisk przyrodniczych wg metodyki Państwowego Monitoringu Środowiska.</p> <p>Okres wdrażania: cyklicznie co 4-6 lat w okresie realizacji PZO</p>	<p>Monitoring wybranych reprezentatywnych stanowisk w ilości:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 3150: wszystkie płaty siedliska - 9110: 2 płaty siedliska - 9130: 8 płątów siedliska - 9160: 7 płątów siedliska - 91E0: 15 płątów siedliska 	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie
17.	<p>1014 poczwarówka zwężona <i>Vertigo angustior</i></p>	<p>Monitoring stanu ochrony gatunków i ich siedlisk wg metodyki Państwowego Monitoringu Środowiska.</p>	<p>Wszystkie stanowiska gatunków w obszarze.</p>	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie

	1032 skójką gruboskorupowa <i>Unio crassus</i> 1037 trzepla zielona <i>Ophiogomphus cecilia</i> 1042 zalotka większa <i>Leucorrhinia pectoralis</i>	Okres wdrażania: cyklicznie co 4-6 lat w okresie realizacji PZO		
--	--	---	--	--

¹⁾ numeracja działek ewidencyjnych oraz oddziałów i wydzieleni leśnych wg. stanu na rok 2024 r. (źródło: Bank Danych o Lasach, Starostwo Powiatowe w Łobzie)

²⁾ m.in. drzewa: martwe, z hubami, istotnymi obłamaniami korony, zamarzniętymi głównymi konarami w koronie, bliznami piorunowymi, dziuplami i próchnowiskami, o nietypowym pokroju, wykroty, złomy, wyróżniające się rozmiarami, nietypową formą morfologiczną lub wiekiem.

³⁾ Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 31 marca 2023 r. w sprawie szczegółowych warunków i szczegółowego trybu przyznawania i wypłaty płatności rolno-środowiskowo-klimatycznych w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (Dz. U. poz. 734 z późn. zm.)